

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ

Auditorium i Muzeum Pomorskiej Armii Krajowej

raz Wojskowej Szkoły Państwowej

87-100 Kołobrzeg, ul. Podmurna 93, tel. 0046 50 05 22 186

e-mail: fepak@wp.pl, www.zawacka.pl

NIP 956 16 25 127; REGON 870502736

KRS 00000 41692

Nr r-ku 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

poprzedni nr D. 398

1, 10, 11 ab

Grudziądz

AK

++

Gudera Bolesława

ps. „Siwa”, „Blanka”

K-398/398 Pom.

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — Gudera Bolesława.....

T: K. 398/398 Pom.....

Grudziądz - W-wa A.B......

I. Materiały dokumentacyjne

I/1 — relacja właściwa k. 5 s. 1-8

I/2 — dokumenty (*sensu stricto*) dot. osoby relatora —

I/3 — inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”):

III/1 — dot. rodziny relatora —

III/2 — dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 — dot. ogólnie okresu okupacji (1939 — 1945) —

III/4 — dot. ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 — inne... —

IV. Korespondencja —

.....
.....
.....
.....

v. Wypisy ze źródeł (tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”) k. 9

vi. Fotografia dzieł ikonografii

I/1. Relacja właściwa: Gudera Bolesława

1. relacja dotycząca działalności B. Gudery
spisana przez H. Hirsza, rękopis (z Chr. E. Zawac- k. 2 s. 1-3
kiej)
2. uzupełnienie relacji dotyczącej działalności
B. Gudery spisanej przez H. Hirsza, rękopis k. 2 s. 4-6
3. jak wyżej, rękopis, oryg. (brak oryg.) k. 1 s. 7-8

Sprawa Bronisławy Guder

Na wstępie pragnę zaznaczyć, że początkowo Pani Bronisława Guder wyraziła zgodę na złożenie relacji. W późniejszym czasie zachorowała i wyjechała do Szczecina. Do dziś dnia choruje. Ma ok 80 lat. Piszę to co początkowo zanotowałem ponieważ szczegółowo B. Guder wyraziła zgodę na opisanie swojej sprawy. Ale do dziś dnia więcej nie wiem. Później było co więcej opisać i co Pani do tej pory wie. Mąż B. Guder był w 1937 w stopniu majora i na stanowisku oficera batalionu 65 pp, który stacjonował w Gudzynie. Brał udział w kampanii wrześniowej. Cały okres okupacji przebywał w niewoli (chorował był ciężko i długo) i po wojnie i pracował w Fabryce Maszyn Rolniczych "Lmia" w Gudzynie. Obecnie ^{lub w "WARNA"} AGROMET B. Guder jako członek "Związku Wojskowej Została ewakuowana. Po dotarciu do Warszawy zatrzymała się w Stolicy i dalej postanowiła nie kontynuować "ucieczki". Zatrzymała się u swojej znajomej - przyjaciółki Pani Nowakowskiej. Mąż Nowakowskiej był adwokatem. Przez Panią Nowakowską w 1941 wstąpiła do PK. Po pewnym czasie

Obrona zadanie ulozymowania

Katynoscie misdy Komorka, AK "SABA"
dzialajacy w Gudziedze. Brata udzial
w powstaniu warszawskim i po wojnie
wyciagnal do Gudziedza. B. Gudera

wspominala w czasie rozmowy, ze
pewnego razu, w dniu imienia Nowakow-
skiej kupila kwiaty i szla ulica
Marszalkowska, po ^{drodze} spotkala panią p.k.
Zelke (Zelke nastawiano pro-niemiecki)

Zelke w czasie okupacji mieszkala
w Warszawie przy Al. Niepodleglosci.

Priod wojny Zelke jezdzila czesto
do Kwidzyna z ramienia Pomocnicy
Oddzialu Zwiazka Zachodniego Kontakty
Zelke byly w Kwidzynie i Siermie

dwuznaczne. Przy spotkaniu Zelke
w Warszawie, B. Gudera zostala
przez nia zaproszona. Po pewnym czasie,
bez zadnego umowienia sie z nia,
poszla do pani Zelke, weszla do

domu - mieszkania i spotkala tam
kierku oficerow niemieckich (roznych
rodzajow broni), byli i osoby cywilne.

Osoby beda ze Zelke brawili sie
hucznie przy muzyce i alkoholu. B. Gudera
pod plekotam bratka czasu wyszla
z mieszkania - widzac co sie swierci.

Priod wyjsciem, pani Zelke namawiala

B. Guderis do czeskiego społeczeństwa i przy tym mówiła, że jeżeli będzie z nich pracować to ubij sobie życie "kasterkami". B. Guderis nie nie odpowiadała, wyszła i zremedowała zaraz swojemu dowódcy komandor AK

Po pewnym okresie rozpoznania środowiska B. Guderis włączyła zadanie śledzenia jej i składowanie meldunków o jej zachowaniu, trybie życia, zachowaniu się itp. po ok. kilkunastu dniach rozpoznania polecono B. Guderis zaprzestać śledzenia.

B. Guderis stwierdziła, że po upływie jednego roku dowiedziała się, że Zetka została zlikwidowana - jako agent pracujący na rzecz Gestapo.

H. Hirsz.

PS

Do Br. Gudery

Powracając do Pani B. Gudery wspomina o tej
Pewnego razu w 1939. zespół osób - ok

20 (nie mniej) w ramach ^{Pomorskiego} Zarządu
~~Zarządu Zarządniczo z ramienia Zarządu Rodzin województwa~~
~~Pomorskiego~~ ~~Zarządu~~ wyjechało

(w zespole intensywnie staramo) do
Kwadrantów na wizytację jednej sze
szkol. gdzie widzi się polskie drzewa.

Autorak jechał dalej do m. Szczyt (sam z kierowcą)
Przepraskę otrzymano tydzień ^{na} 24 godz.

Auto-bus jechał przez pradolinę
graniczną Surowbocim (wspominałem już

w sprawie oboj. kpt. z Jabłonki),
następnie przez Jarosław - i podoprow

dalej do m. Szczyt z czym, sprawa
związkowa ^{razem z} osobą kierowcy

W Kwadrantach przysłał zespół osób wi-
zujących dziesiątka szkoły, która miała
być wizytowana (tylko jedna tyle chyba

było) do osób wizytujących oboj. były
osoby - trzy wiadomego pochodzenia - były

już miejscowi obserwatorzy. Rozmowy
odbyły się z 20 osob (przy dowodach

zamiast 7). Wymia ^{konfliktu} były na ogół
pozytywne. Wyjście przewodniczący

pani Zelfie (w dawnych dokumentach
osobliwych Celke) - zona ptk z Guderuda

Opisane

Na punkcie granicznym w Świerkocim kontroli dokonano bardzo hucznie. Z obserwacji P. Budera wynika, że pewne osoby nie były poddane kontroli. (Pani Zelebe-Łelke) też. Na wyjeździe była również płk Switolka z ramienia G.D.P. (sprawa ta może się wiązać z pewnymi osobami, które pracowały na placówce granicznej Świerkocim, a pracowały na trasie Gostapo w Kwojdzynie) Grupa 20 osób wyjechała do Kwojdzyna i tam odjechały się 2- lub 3 osoby. Pani Zelebe nie) na które czekał samarkand (prawdopodobnie SS) i zabierał kobiety, przy czym przed samarkandem oddziały się w szelbie czeremnie (kobiety, poczynając w 15.05, pewnym respekt przed ^{tytuł} kabinami itp. P. B. Budera wspominało też, że wśród tych kobiet była pewna pani o nazwisku Ofernowska. Wśród jednostek ^{mohi i czasyjnego} byłaby obecna żona oficera G4. ~~która została do~~ która ^{została też} została do samarkandu w Kwojdzynie. Kobiety wyjeżdżące w Kwojdzynie razem z wyjeżdżającymi nie wróciły. Wierzę również, że były w tym czasie i przedstawiono im paspord. Na wizytę się szkod zapani jako jedyną z nich.

ps. wśród kobiet w wyjeździe: była żona płk Switolki - d.g. G4 pp. (patrolka) (Henryk Hirszen)

3/6

Ludwiga do sprawy Bi Glicker

Rechtswerte vel. Petlinger pracował
w Gerdau - ^{miał kontakt z platformą Szwajcarii} - informował ranych w 1939

znat już dobrze sytuacja w Gerdau -
L-wiad kadry zakłady zawodowych.
Zenie Gindrichheim. Miał do dyspozycji
wredu podoficerów zawodowych, którzy
przesłali na współpracę z Gerdau w Gindrichheim

Gruszkowski pracował na platformie
w Szwajcarii - znat ranych, wciągnął do pracy.

Zarnoch był w kontakcie z Szwajcarii -
Kocimian - Gerdau, a więc i z wym. osobami
Przypuszciam, że słabych podoficerów
wprowadził do 2 kolumny.

w 64 pp jest pewne, że
był nim st. Gaura (chyba Jurek)
syt jego o franc. SS zginał na froncie
wschodnim Gaura Lickeł do REN (NRF)
z tam zmiało prawdopodobnie w latach 60-65

PS

Wracając do wyemitki to wśród
uczestników była jeszcze jedna kolumna, której
nie było znana i ta też została do samych
w Kwojdzim

Polecenie skontaktować
 się z panem Guderowem
 - członkiem AK od 1943r.
 ułamywała kaszowie między
 Nowosolą, a Guderowem
 (dane promiarów) sprawy - jak
 może dot. placówek
 kierowan. przez Komisarzy
 SABA

Guderow to żona byłego
 majora 65 pp - Guderow
 - D-ra Babulionu 65 pp.
 Bardzo znana postać w regionie.
 wa co Guderowem. Opis
 i o nim jest zawarty
 w jednym z Rozmów
 Guderowich.

Guderow ul. Republiki
 22 m 6.
 kod PB-300

Zna dużo spraw. Bardzo
 łatwo myśli. m.p. Guderow

zmark.

8

Pamięć Gudega zła się
czuje (Antysemizm) Twierdzi, że
za 17 dni będzie zadowolony
Do Torunia na wyjazd nie
chce 1939/1940.

Prószyński wyjechał do Antwerp-
to furmasy. Przekonał 18
aby coś napisał.

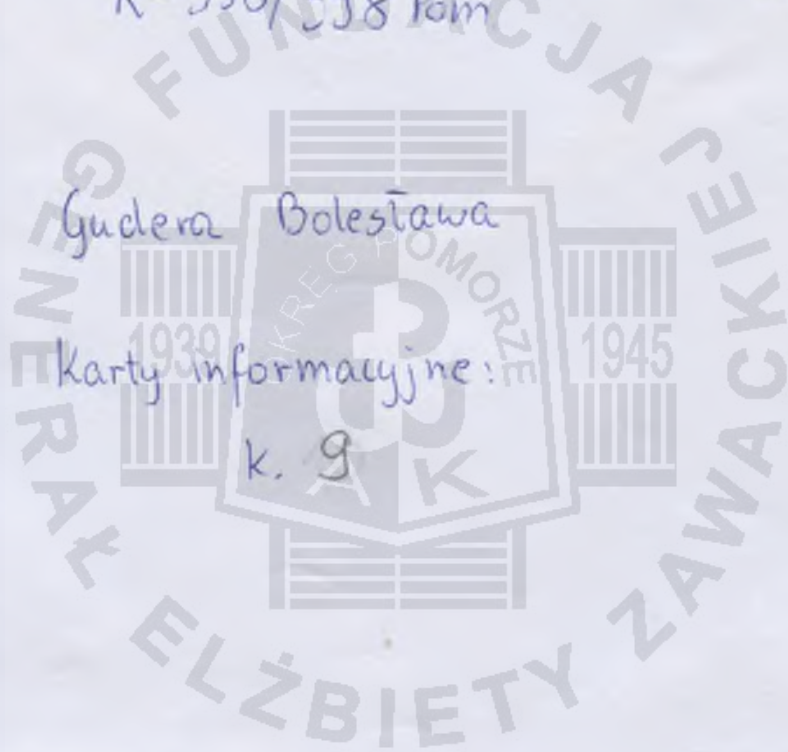
W czasie okupacji od
1939r. było to warsztatek.

(Henryk Giese)

WS

K-398/398 Pom

Grudziądz

Gudera Bolesława

Karty informacyjne: m

k. 9

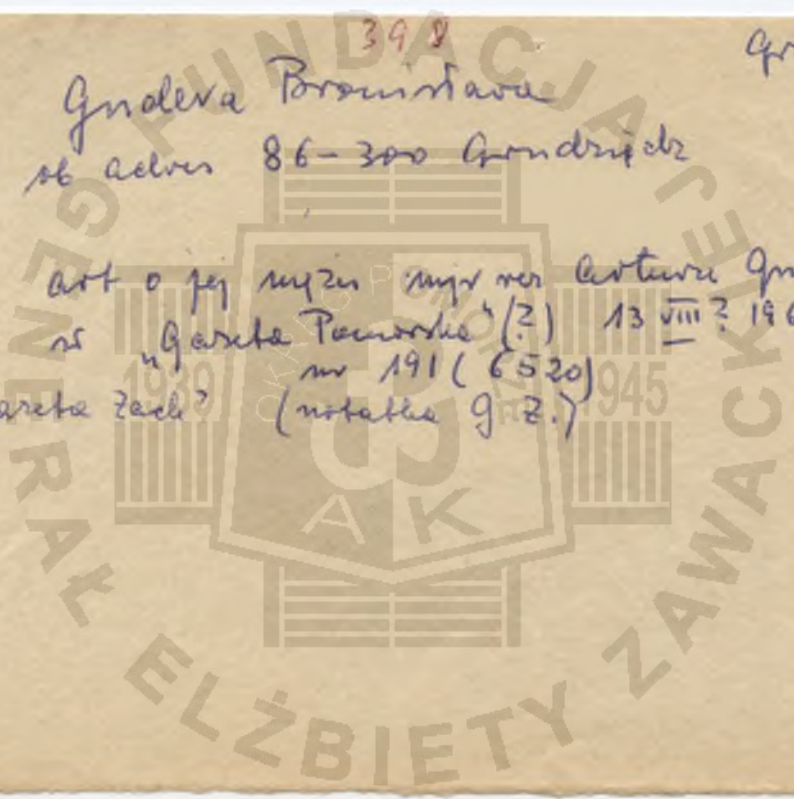
398

Grodziński

Grodzińska Bronisława
ul. adlers 86-300 Grodziński

1

art o jej życiu i jej roli w literaturze Grodzińska
w "Gazeta Pomorska" (Z) 13 VIII 1969
nr 191 (6520) 945
Gazeta Zach? (notatka G.Z.)

1+

2 d. Wygodke
zaproszenie 1943r
Gndeva Boleslaw V ps. "Sura", Polanski
Komisje FK przy dawny Rools. Wojak
refer. byla p. Liphke
matka genowatowej Gantenbergh
(po wojnie miała przewadzić p. Gndeva
sprawy MM Ryne Tomsoni)
Wyjazd z Postana ze Szpitala polowego
patologicznego 106 na ul. Krasel. 37
w domu Platovsk
Kierownik oddz. Szpitala
5 zaproszenie przy ul. "Janné"
Do rodziny Kaminskogo od p. Liphke
poleceń, aby się zidentyfikować 11X 1943r
verte

verte

rodzice p. Godey, Franciszek i Marianna
byrocy, mieszkałi Godeyów ul.
do nich przyjechała p. Qualeve

2x

I raz zmiata zasia basen jej,
kto tu pozostał z dziećmi
do rozporządzenia miasteczka

II raz do Ramińskiego

przew. Różny Wojak przed wojną
współpracował z generałem Bortucą

PKW
Grudziądz
3

Grudziądz

zrealiz. ni PKW od 1943 r.

z którym wata tkownic między huta a Grudziądzem
z kamienia „Saba”

żona magara 65 pp z Grudziądzem - d-ce Baom 65 pp
zob. Roczniki Grudziądzkie

86-300 Grudziądz

Województwo od 1939 r. w hucie

J. +

398 p

Grodziędz
Wawona
17K 4

Gaidewa Bolesława

Zone majara z Grodziędze

W czasie okupacji jest w Komisji TK,
zorganizowanej przez Rodziny Wojaków.

- Sufen jest p. Lipkarski? ^{terciore} ^{generatore}
gen Sosnkowski, kptan ^{21001 tuc. org.}

W czasie Powstania Szpital Polowy w...
na ul... (dane mam u Toram)

Dunkrotini z polecenia organizacji
jedźcie do Grodziędze (1941 r., 1943?)
Za pierwszym razem miała sprawdzić, kto z
dlaściami pomorskich jest jeszcze na miejscu.
Musiała szybko uciec, bo poinformowano ją, że
gestapo ją śledzi.

Wrote

Za drugim razem miała podany adres
Redinga, Klemiskiego z Górnego rafa
Koniarki, Sabo⁴ PK - Wyriad, Kontury wiod Kedy
określony Pomara.

Jako by miała polecenia od Gosulowkiego
(via Lipkarka), żeby Pomara nie siadła -
tschowali [można chodzić o alleys, W⁴ =
Melomacht - akcja kierowana z tej PK - EZ]

[Pomara ma kontakt z St Karminskim,
spróbuj konfrontować tę informację]

EZ 15-79

Gmolewa Bronisława
86-300, Gmndrijsk

Gmndrijsk
5

syn mł. Artur Gmolewa urodz. z Bukowiny
przed wojną oficer zawod., kawaler V kl
zawój 20 z 16 d. w. p. m.; od 1929 w Gmndrijsku 65 pp
19 12 39 rany w bitwie nad Brnny - do oflagu
Do Gmndrijska urodził 1946 r

inf. H. Hlinin

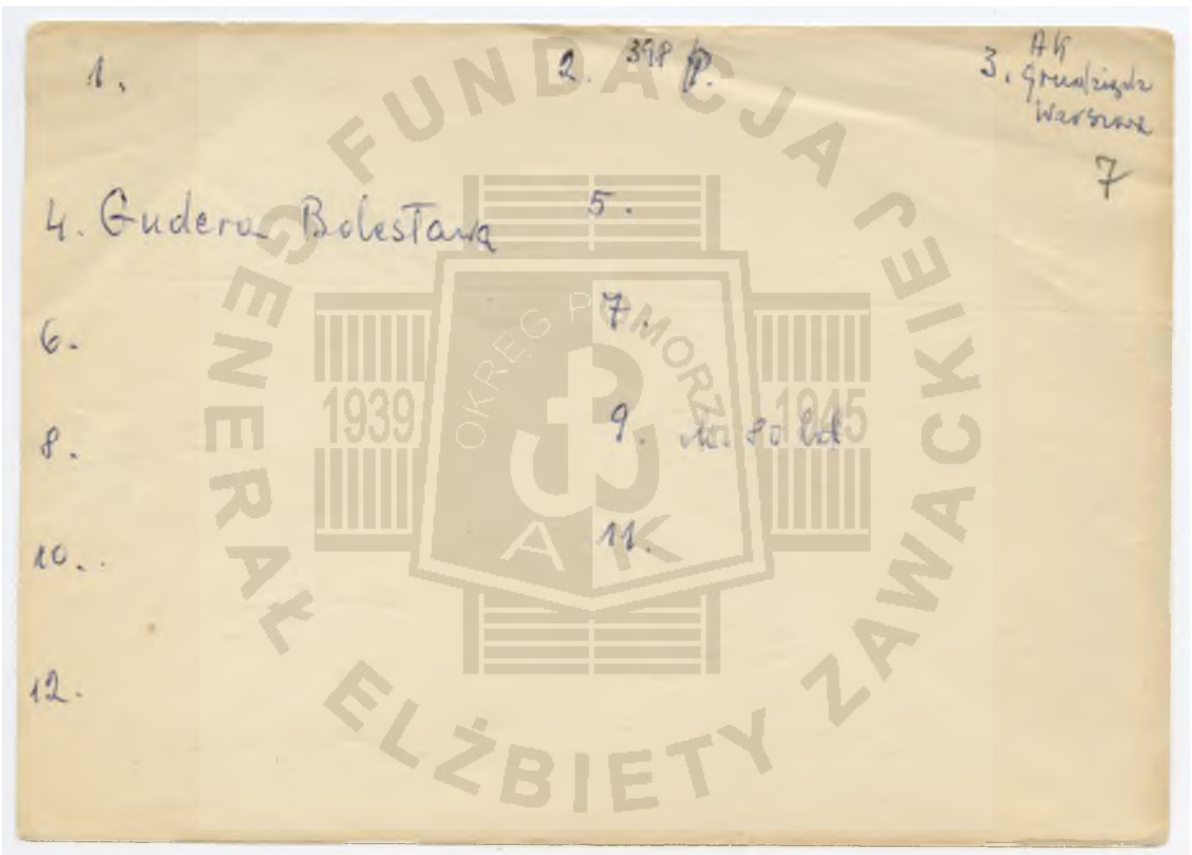
Kt

++ Gndwa Bolesława

398

AK 6
Grudnia 1952

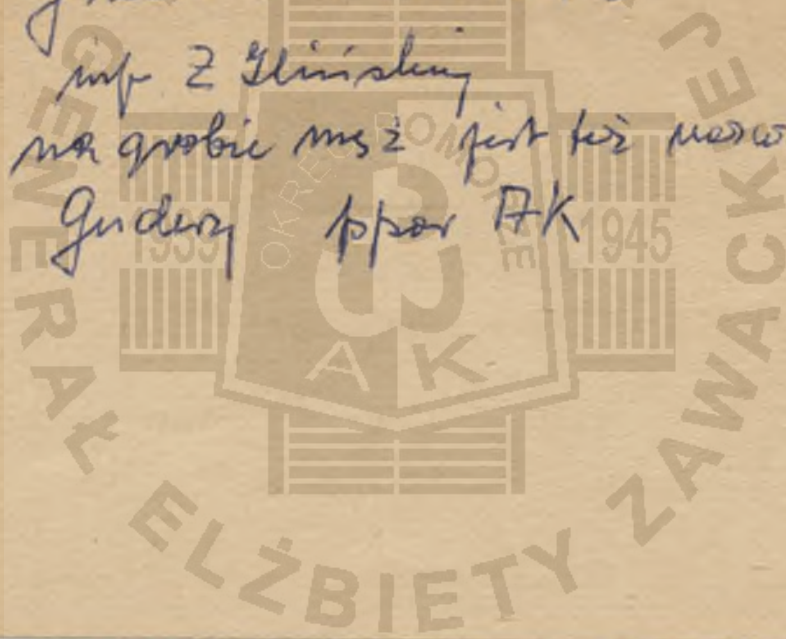

398/P

++ Gndelwa Bolesława

8

inf z Gliniskim
na grobie msz z firt koż mowosło
Gndewy ppor AK

rel. 398/Pom
Euchera Zaleska m. f. 07. 1902 w Brodniey
z domu Myszeck Jan. 4 04 1980

Wiece Franciszek Myszecki mieszkał w Brodniey
stałka Zaleska z domu stała Ozechorstka

Myszecki Zuzanna z Antonia Euchera (kujon) w roku 1924
w Brodniey w roku 1925 z am. w Gruchowcu

Gr. Rapachiszodk

Dane osobowe sodata

Gruchowca, 26.I.81

Heleza Wiczorek
emer. Pielęgniarka

86-300 Grudziądz

foto

K-398

Grudziądz

++ „Suna” „Blanka”

Gudera Bolesława

Gudera Bolesława

